

Folketingets Socialudvalg
Christiansborg

Uddannelsesstyrelsen

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf 3392 5300
Fax 3392 5302

23. maj 2005

Svar på spørgsmål 32 (SOU alm. del)

I brev af 8. april 2005 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 32:

”Ministeren bedes kommentere henvendelse af 18. marts 2005 fra Skolebestyrelserne i Århus Amt, jf. alm. del - bilag 62.”

Svar:

Jeg har følgende bemærkninger til henvendelsen af 18. marts 2005 fra Skolebestyrelserne i Århus Amt:

Placeringen af de amtskommunale specialskoler

Med forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (L 108), der blev fremsat den 26. februar 2005 til udmøntning af kommunalreformen, har regeringen ønsket at sikre, at der skabes en enkel og entydig placering af hele folkeskolens virksomhed i kommunerne, således at beslutninger om specialundervisning træffes så tæt på borgerne som muligt.

Med et samlet kommunalt ansvar for både folkeskolens specialundervisning og folkeskolens almindelige undervisning får kommunerne også bedre forudsætninger for at styrke sammenhængen mellem specialundervisningen og den almindelige undervisning. Der bliver derved bedre mulighed for at skabe øget rummelighed i den almindelige undervisning.

Det foreslås dog i lovforslaget, at de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud drives og udvikles af regionerne, bortset fra de landsdelsdækkende undervisningstilbud i Københavns Kommune. Herved tilgodeses disse meget specialiserede tilbud, som kommunerne ikke umiddelbart kan substituere med egne tilbud.

Lovforslaget giver også mulighed for, at regionsrådet efter aftale med kommunalbestyrelsen kan varetage kommunale driftsopgaver inden for

folkeskoleloven, der har en naturlig tilknytning til regionens opgaver, og hvor regionen derfor har særlige kompetencer i forhold til opgavevaretagelsen.

Dette kan for eksempel blive aktuelt i de tilfælde, hvor den tidligere amtskommunale specialskole har et ganske særligt undervisningstilbud til både elever fra kommunen og elever fra et større område uden for kommunen, uden at undervisningstilbuddet dog er lands- eller landsdelsdækkende.

Jeg skal gøre opmærksom på, at lovforslaget for så vidt angår de foreslåede ændringer af folkeskoleloven skal ses i forlængelse af den ændring af folkeskoleloven, der skete ved lov nr. 485 af 31. maj 2000. Ved denne lovændring blev ansvaret for henvisning til vidtgående specialundervisning overført fra amtsrådene til kommunalbestyrelserne samtidig med, at det kommunale takstbeløb blev hævet.

Intentionen med lovændringen var, at tilrettelæggelsen af specialundervisningen skulle foretages så tæt på det enkelte barn som muligt med udgangspunkt i barnets og familiens nærmiljø, og at det samtidig hermed sikredes, at kvaliteten i specialundervisningstilbudet fastholdtes.

I december 2003 forelå en evaluering fra Danmarks Evalueringsinstitut af den ændrede opgavefordeling mellem amtsråd og kommunalbestyrelser med hensyn til den vidtgående specialundervisning.

Evalueringen peger på, at det i dag ikke udelukkende er de faglige og pædagogiske argumenter, der ligger til grund for beslutningen om, at et barn skal modtage specialundervisning efter folkeskolelovens § 20, stk. 1, eller § 20, stk. 2. En lang række andre forhold er bestemmende herfor.

Evalueringen peger også på, at kommunerne bør have det fulde ansvar for specialundervisningen. Evalueringsgruppen antager, at en sådan løsning både vil skabe et enklere og mere overskueligt system for forældrene og de professionelle grupper omkring eleverne og samtidig øge kommunernes motivation og muligheder for at etablere de nødvendige tilbud i elevernes nærmiljø.

Evalueringsrapporten kan findes på Danmarks Evalueringsinstituts hjemmeside på følgende adresse: www.eva.dk.

Der er således allerede foretaget evaluering af opgavefordelingen inden for den vidtgående specialundervisning, og jeg finder derfor ikke grundlag for at foretage yderligere evalueringer.

Under hensyntagen til ovenstående finder jeg, at den foreslåede placering af de amtskommunale specialskoler er en balanceret og forsvarlig ordning, der blandt andet tilgodeser, at beslutninger om specialundervisning træffes så tæt på borgerne som muligt.

Jeg er derfor ikke enig i, at samtlige amtskommunale specialskoler skal overføres til regionerne.

Specialskolernes elevgrundlag

Skolebestyrelserne i Århus Amt peger på, at en kommunal overtagelse af de amtskommunale specialskoler i amtet vil betyde, *”at op mod halvdelen af eleverne vil blive trukket ud af skolerne og stuvet ind i forskellige særklasser og nicheafdelinger i deres hjemkommunes folkeskoler.”*

Som begrundelse herfor har skolebestyrelserne blandt andet henvist til, at *”Det er dyrt for en kommune at have et barn i den vidtgående specialundervisning, og allerede i dag forsøger kommuner at begrænse udgifterne ved at oprette forskellige tilbud og trække børnene hjem til den lokale udgave af ”den rummelige folkeskole”.*

Jeg vil gøre opmærksom på, at det efter de gældende regler i folkeskolelovens § 21, stk. 1, er kommunalbestyrelsen, som træffer beslutning om henvisning af børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand ved amtsrådets foranstaltning. Visitationskompetencen i forhold til hele specialundervisningsområdet ligger altså allerede i dag hos kommunerne, så på dette punkt vil lovforslaget ikke være udtryk for en ændring.

Ved henvisningen af den pågældende elev til vidtgående specialundervisning betaler kommunen i dag et takstbeløb på mere end 180.000 kr. årligt, jf. § 17, stk. 2-4, i Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 896 af 22. september 2000 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Kommunerne betaler således efter de gældende regler allerede en meget stor del af de samlede udgifter ved specialundervisningen på de amtskommunale specialskoler.

Efter forslaget påhviler alle udgifter til folkeskolens undervisning kommunerne, herunder også udgifterne ved specialundervisning og specialpædagogisk bistand på de regionale institutioner.

Kommunerne skal derfor under alle omstændigheder betale alle udgifterne ved specialundervisningen, uanset om den pågældende amtskommunale specialskole overgår til kommunalt eller regionalt regi.

Jeg skal også pege på, at de økonomiske ressourcer, der hidtil har været anvendt af amtskommunerne til specialundervisning på de amtskommunale skoler m.v., bliver overført til kommunerne.

Jeg er derfor ikke enig i, at placeringen af de amtskommunale specialskoler i kommunerne i sig selv vil få den konsekvens, at eleverne bliver trukket ud af de tidligere amtskommunale specialskoler.

Desuden skal jeg gøre opmærksom på, at den hidtidige klageadgang bevares og udbygges med lovforslaget.

Efter lovforslaget bliver der blandt andet mulighed for, at forældre kan klage til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning over kommuners afslag på henvisning til kommunale specialskoler, herunder de tidligere amtskommunale specialskoler.

Der vil også blive mulighed for at klage til Klagenævnet over kommunalbestyrelsens afgørelse om tilbagekaldelse af henvisning til kommunale specialskoler, herunder de tidligere amtskommunale specialskoler.

Jeg kan tilføje, at Klagenævnet for vidtgående specialundervisning ned sættes af undervisningsministeren. Ud over formanden, der skal være cand. jur., vil KL, regionsrådene og De Samvirkende Invalideorganisationer være repræsenteret i Klagenævnet.

Dette svar fremsendes i 5 eksemplarer.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder